

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בין מזרח למערב: תרבות צריכה בארץ ישראל - 33800

תאריך עדכון אחרון 06-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ענת הלמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anathelman85@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש בדוא"ל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס מציג את תרבות הצריכה כתחום מחקר, מעיין במחקר היסטורי על תרבות הצריכה בתקופה שבין מלחמות העולם, דן בתרבות הצריכה ביישוב היהודי בתקופת המנדט, מנתח את מאפייניו ומפענח מקורות ראשוניים מהתקופה.

מטרות הקורס:

בעקבות בחינת מחקרים היסטוריים על אודות תרבות הצריכה בתקופה שבין מלחמות העולם, יסקרו מאמרים המתארים את החברה והכלכלה של היישוב היהודי ומאפיינים בתרבות הצריכה ששררה בו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לסכם את מאפייני תחום המחקר ולבקר מחקרים היסטוריים על הנושא. לזהות מגמות בתרבות הצריכה שרווחה ביישוב, להסבירם על רקע הנסיבות ההיסטוריות ולהשוותם למקרי חקר אחרים.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הסמינר מתנהל כדיון רב-משתתפים ומדי שבוע כל התלמידים מציגים בכיתה את מסקנותיהם מפרקי הקריאה. בסוף הסמסטר יוגש תרגיל סיכום קצר.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

חלק א: תרבות הצריכה בין שתי מלחמות העולם

חלק ב: תרבות צריכה בקרב יהודים

חלק ג: היישוב היהודי בתקופת המנדט: חברה, כלכלה, צריכה

חומר חובה לקריאה:

* Russell W. Belk, "The * Martin Bruegel, "How the French Learned to Eat Canned Food", Food Nations: Selling Taste in Consumer Societies, Warren Balesco and Philip Scranton (eds.), (New York and London, 2002), 113-130.

* Victoria de Grazia, "Nationalizing Women: The Competition between Fascist and

- Commercial Cultural Models in Mussolini's Italy", *The Sex of Things: Gender and Consumption in Historical Perspective*, Victoria de Grazia with Ellen Furlough (eds.), (Berkeley and London, 1996), 337-358.
- * Amy E. Randall, "The Making of the New Soviet Consumer" in *The Soviet Dream World of Retail Trade and Consumption in the 1930s* (Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan, 2008), 134-157.
- * Jeff Schutts, "'Die Erfrischende Pause': Marketing Coca-Cola in Hitler's Germany", *Selling Modernity: Advertising in Twentieth-Century Germany*, Pamela E. Swett, S. Jonathan Wiesen and Jonathan R. Zatlin (eds.), (Durham and London, 2007), 151-181.
- * Ted Ownby, "New Stores and New Shoppers, 1880-1930", in *American Dreams in Mississippi: Consumers, Poverty, and Culture, 1830-1998* (Chapel Hill NC and London, 1999), 82-97.
- * Yaron Ben-Naeh, "'One Cup of Coffee': Ordinances Concerning Luxuries and Recreation", *Turcica*, 37 (2005), 155-185.
- * שרה אברביה שטיין, "פרסומות בעתונות הלאדינו העות'מאנית", פעמים, 106-105 (תשס"ו), 81-57.
- * Andrew R. Heinze, *Adapting to Abundance: Jewish Immigrants, Mass Consumption, and the Search for American Identity* (Columbia University Press, New York, 1990), 21-48, 147-177.
- * Gideon Reuveni, "Advertising, Jewish ethnic marketing, and consumer ambivalence in Weimar Germany", *Longing, Belonging, and the Making of Jewish Consumer Culture*, Gideon Reuveni and Nils H. Roamer (eds.), (Leiden and Boston, 2010), 113-137.
- * אביבה חלמיש, "עלייה לפי יכולת הקליטה הכלכלית: העקרונות המנחים, דרכי הביצוע וההשלכות הדמוגרפיות של מדיניות העלייה בין מלחמות העולם", כלכלה וחברה בימי המנדט, אבי בראלי ונחום קרלינסקי (עורכים), (באר שבע, 2003), 216-179.
- * דן גלעדי, "ההסתדרות הציונית וההתיישבות העובדת יחסי גומלין, 1948-1908", בשער, יד' (1971), 254-246.
- דן גלעדי, "יוזמה פרטית, הון לאומי וגיבוש פוליטי של הימין", אבניים, חשוון תשכ"ה, 102-90.
- * חגית לבסקי, "תרבות כלכלית וכלכלת התרבות ב'מדינה שבדרך'", העגלה המלאה: מאה ועשרים שנות תרבות ישראל, ישראל ברטל (עורך), (ירושלים, תשס"ב), 23-3.
- * בת-שבע מרגלית שטרן, "'אמהות בחזית': המאבק למען 'תוצרת הארץ' והעימות בין אינטרסים מגדריים לאינטרסים לאומיים", ישראל, 11 (2007), 120-91.
- * Hizky Shoham, "'Buy Local' or 'Buy Jewish'? Separatist Consumption in Interwar Palestine", *International Journal of Middle East Studies*, 45/3 (2013), 469-489.
- * Osnat Roth-Cohen and Yehiel Limor, "The German (Fifth) Aliyah and the Development of Israel's Advertising Industry", *Israel Studies Review*, 32/2, (2017), 126-145.
- * עמי עירון, "פרסומות בחוצות תל-אביב", קשר, 39 (2009), 159-153.
- * ירון הראל, "הרבנות הראשית ו'פוקס המאה העשרים' מציגים: אין סרטים בשבת: פרק במאבק על שמירת השבת בפרהסיה הירושלמית, 1945-1930", קתדרה, 157 (תשע"ו), 138-113.
- * הדס פישר, "תכנית 'תועלת': צרכנות המונים מלחמתית ב'פיקוח ממשלת המנדט, 1946-1942", ציון, עט'ב' (תשע"ד), 229-201.

חומר לקריאה נוספת:

- Campbell, Colin. 1987. *The Romantic Ethic and the Spirit of Modern Consumerism*. Oxford: Blackwell.
- Edwards, Tim. 2000. *Contradictions of Consumption: Concepts, Practices, and Politics in Consumer Society*. Buckingham and Philadelphia: Open University Press.
- Jacobson, Lisa. 2004. *Raising Consumers: Children and the American Mass Market in the Early Twentieth Century*. New York: Columbia University.
- Leiss, William, Stephen Klein, Sut Jhally, and Jacqueline Botterill (2005). *Social Communication in Advertising: Consumption in the Mediated Marketplace* (New York and London: Routledge).
- McCracken, Grant. 1988. *Culture and Consumption: New Approaches to the Symbolic Character of Consumer Goods and Activities*. Bloomington, IN: Indiana University Press.
- Miles, Steven. 1998. *Consumerism as a Way of Life*. London: Sage.
- Getting and Spending: European and American Consumer Societies in the Twentieth Century, ed. Suzan Strasser, Charles McGovern, and Matthias Judt, 195-222. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stanley, Adam C. 2008. *Modernizing Tradition: Gender and Consumerism in Interwar France and Germany*. Baton Rouge, LA: Louisiana State University Press.
- The Making of the Consumer: Knowledge, Power and Identity in the Modern World, ed. Frank Trentmann. Oxford and New York: Berg.
- Dafna Hirsch, "'Interpreters of Occident to the Awakening Orient': The Jewish Public Health Nurse in Mandate Palestine", *Comparative Studies in Society and History* 50/1 (2008), pp.227-255.
- גונן, עמירם. "כיצד קם 'מרכז-הארץ' בארץ-ישראל", בתוך כלכלה וחברה בימי המנדט, 1948-1918, אבי בראלי ונחום קרלינסקי (עורכים). באר שבע: המרכז למורשת בן גוריון, 2003, 488-439.
- הורוביץ, דן ומשה ליסק. מיישוב למדינה: יהודי ארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי כקהילה פוליטית. תל אביב: עם עובד, 1977.
- מצר, יעקב ועודד קפלן. משק יהודי ומשק ערבי בארץ ישראל: תוצר, תעסוקה וצמחיה בתקופת המנדט. ירושלים: מכון למחקר כלכלי בישראל ע"ש מוריס פאלק, תשנ"א.
- כלכלה וחברה בימי המנדט, 1948-1918, אבי בראלי ונחום קרלינסקי (עורכים). באר שבע: המרכז למורשת בן גוריון, 2003, 152-107.

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 20 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 80 %

מידע נוסף / הערות: